

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 957/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

59/2010. (II. 24.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **t.-i lakos panaszos**¹ 2009. december 1-jén előterjesztett panaszát a 2010. február 24-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

e l u t a s í t j a.

A Testületnek a panasz elbírálására nincs hatásköre.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos egy folyamatban levő büntetőeljárásban fogatosított kényszerintézkedés (házkutatás) ténye és módja miatt 2009. december 1-jén, postai úton terjesztette elő panaszát.

I.

A panaszbeadvány szerint a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: JNSZ MRFK) Bűnügyi Főigazgatóság Gazdaságvédelmi Osztályán folyamatban levő büntetőeljárás keretében 2009. november 23-án házkutatást fogatosított a rendőrség.

A megjelölt napon 8 óra 30 perc körül felfegyverzett készenléti rendőrcsapat szállta meg T. község Polgármesteri Hivatal épületét, valamint a panaszos és felesége tulajdonában levő lakóházat, amit egyébként a Fiala Romák Országos Szövetsége közösségi ház céljára használ. A panasz szerint a rendőrök a szomszédot utasították a közösségi ház kulcsának átadására, és jogcím nélkül feltúrták az ott talált iratokat. A rendőrök nem tudtak házkutatást elrendelő határozatot felmutatni és a panaszbeadvány

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

benyújtásának napjáig nem tájékoztatták a panaszost az eljárás céljáról, arról, hogy mely dolgok megtalálása érdekében történt a házkutatás.

A panaszos álláspontja szerint a nyomozó hatóság kényszerintézkedése jogszerűtlen volt, ellentétben állt a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezéseivel, ezért magánlaksértés valósult meg. A rendőrség eljárása ezért sértette a házkutatást elszenvedők emberi méltóságát, személyiségi jogait és az ártatlanság vélelmét.

A panaszos a beadványt a Testületen kívül a JNSZ MRFK-hoz, a JNSZ Megyei Főügyészséghez és a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosához is eljuttatta.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a JNSZ MRFK-tól a panaszolt intézkedéssel kapcsolatban, illetőleg megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, valamint a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálat – a JNSZ MRFK Bűnügyi Főigazgatóságán folyamatban levő büntetőeljárás adatai alapján – az alábbi tájékoztatást adta.

A JNSZ MRFK a gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozója által elkövetett vesztegetés miatt nyomozást rendelt el, amelynek során 2009. november 23-án házkutatásokat fogantatosított több helyen, többek között a panaszban említett ingatlanokban is.

A nyomozati cselekmények (házkutatás, lefoglalás) végrehajtásában a JNSZ MRFK 16 dolgozója – 2 r. hadnagy, 2 r. főhadnagy, 3 r. százados, 4 r. őrnagy, 3 r. alezredes és 2 közalkalmazott – vett részt.

A rendőrség felvilágosítása szerint a házkutatás elszenvedői – a Be. 195. §-a alapján – panasszal éltek a házkutatás ellen, amelyekkel szemben a JNSZ Megyei Főügyészség elutasító határozatot hozott.

Az ORFK Ellenőrzési Szolgálat tájékoztatta a Testületet arról is, hogy a folyamatban levő büntetőeljárás során a nyomozó hatóság nyomozati cselekményeket – házkutatás, lefoglalás – hajtott végre, amelynek során keletkezett dokumentumok (határozat, jegyzőkönyv) a nyomozás iratait képezik. Ezen iratok megtekintésére, tartalmának ismertetésére és a másolatok kiadására a Be. 186. és 193. §-a irányadó.

A hatályos törvényi rendelkezések alapján a nyomozás iratait az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának vezetője nem küldte meg a Testület részére. A panaszos által előadottak tekintetében – szintén a Be. 195. §-a alapján – a nyomozás felügyeletét ellátó

ügyészség rendelkezik hatáskörrel a panasz elbírálása és a végrehajtás körülményeinek kivizsgálására egyaránt; ezért a rendőrségnek nincs hatásköre a kényszerintézkedések módját érintő kérdések kapcsán az intézkedésben résztvevő rendőröket nyilatkozattételre felhívni.

Az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának vezetője ugyanakkor tájékoztatta a Testületet arról, hogy a panasz elbírálása érdekében a megkeresést és a panaszbeadványt megküldte a JNSZ Megyei Főügyészség – mint az illetékes, nyomozás felügyeletét ellátó ügyészség – vezetőjéhez.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján az alábbi megállapításra jutott.

1) A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogantatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.)

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testületnek ugyanakkor lehetősége van arra, hogy az Rtv. IV. fejezetében, a rendőrség működésének általános elveit és szabályait rögzítő rendelkezések kapcsán vizsgálódása körébe vonjon minden olyan rendőri tevékenységet, amelyet az V. és a VI. fejezetek ugyan nem nevesítenek, de amelynek vonatkozásában a IV. fejezetben foglalt követelményeknek érvényesülniük kell. Erre az Rtv. IV. fejezetében rögzített 11. § (1) bekezdése nyújt lehetőséget, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. Az idézett rendelkezés – a fentebb kifejtettek alapján – olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze.

Az Rtv. 11. §-án keresztül vizsgálhatóvá válik tehát a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő egyéb jogszabályok által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik. A Testület hatáskörének ilyen értelmezése azonban nem biztosít korlátlan lehetőséget a Testület beavatkozására, mert erre csak olyan esetekben van módja, amikor a panaszolt rendőri intézkedéssel (mulasztással) szemben speciális jogorvoslatot az egyéb jogszabályok nem biztosítanak.

A Testületnek jelen panaszügyben azt kellett vizsgálnia, hogy a sérelmezett intézkedés tekintetében a panaszos rendelkezésére áll-e olyan jogorvoslati lehetőség, ami a Testület hatáskörét kizárhatja.

A panaszos egy folyamatban levő büntetőeljárás nyomozati cselekményét és annak végrehajtási módját sérelmezte. A Be. VIII. fejezetén belül a 149. § rögzíti a házkutatás szabályait, a IX. fejezetének IV. címe pedig biztosítja a nyomozás során a jogorvoslati lehetőséget.

Jelen esetben a panaszost – mint a házkutatás elszenvetőjét – a Be. 195. §-a szerinti panaszjog illette meg. A Be. 195. §-ának (1) bekezdése értelmében, akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata rendelkezést tartalmaz – ha a Be. kivételt nem tesz –, a határozat ellen a közléstől számított 8 napon belül panasszal élhet. A 195. §-ának (4) bekezdése szerint, ha a határozatot hozó a panasznak 3 napon belül nem ad helyt, köteles azt haladéktalanul felterjeszteni az elbírálásra jogosulthoz. Jelen esetben a nyomozó hatóság hozta a határozatot, amely elleni panaszt az ügyész a hozzá érkezésétől számított 15 napon belül határozattal bírálja el.

A Be. idézett §-ának (5) bekezdése szerint a panasz elbírálásáról a panaszt tevőt értesíteni kell. A panaszt tevő a házkutatást elrendelő határozat elleni panaszt elutasító határozat ellen a Be. 195. §-ának (6) bekezdésében foglaltak alapján – mivel jelen esetben a Be. 149. §-ának (3) bekezdése szerinti határozat született – a kézbesítéstől számított 8 napon belül a határozatot hozó ügyészségnél felülbírálati indítvány terjeszthető elő. Ilyen esetben az ügyészség a felülbírálati indítványt az iratokkal és indítványával együtt 3 napon belül megküldi a bíróságnak.

A rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján a panaszos élt a Be. szerinti panasz lehetőségével, illetve azt a JNSZ Megyei Főügyészség elbírálta.

IV.

A Testület a fentiek alapján megállapította, hogy egyrészt jelen ügyben nincs hatásköre eljárni, másrészt a panaszbeadvány az annak elbírálására illetékes ügyészséghez mind a panaszos, mind pedig a rendőrség részéről megküldésre került, ezért az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján a panasz elutasításáról döntött.

Budapest, 2010. február 24.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület